

SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2010

1. **Általános nyitva tartás egész évben:** Hétfő kivételével minden nap 10-16 óráig
November 1. – március 31.-ig csak előzetes bejelentkezés alapján, csoportoknak!

A régészeti park megtekintése és a tárlatvezetés, valamint a játszótér használata egyénileg és családosan díjtalan!

2. **Állandó programok:**

2010-ben eddigi munkánk elismeréseként tagjai lettünk egy rangos európai múzeumi és régészeti szervezetnek: **International Organisation of Archaeological Open Air Museums and Experimental Archaeology**

és a **Környezetvédelmi- és Természetvédelmi Oktatóközpontok Országos Szövetségének**

A 2002-ben lezajlott régészeti feltárásokhoz kapcsolódóan az Önkormányzat támogatásával jött létre 2003-ban az Árpád-kori régészeti park, amelyben az ásatási megfigyelések alapján rekonstruált egykori település részlete tekinthető meg: **veremház, kemencék, jurták, korabeli kertek.**

Csik falu kora Árpád-kori településként, hajdan egyike volt a Buda környéki szőlőtermelő falvaknak a Budakeszi-árok mentén. Az első írásos adat a településről 1296-ból való. Örshöz hasonlóan a település lakói főleg mezőgazdasági termeléssel foglalkoztak, sok budai polgárnak volt itt szőlőse. A mohácsi csata után a dúló-fosztogató török had Csik faluban is nagy pusztítást vitt véghez, ezért 1546-ban már csak pusztaként írták össze. A XVIII. században a Zichy-család majorságát alakították ki a helyén. A település nevét őrző híres „Csiki-csárda” egészen 1945-ig szolgálta az utazók kényelmét a Bécsbe vezető főút mentén.

Az Önkormányzat támogatásának köszönhetően egy igen komplex, sokféle programot kínáló intézmény született meg a feltárás helyén, amely a Csiki Pihenőkert nevet kapta. A régészeti kutatások eredményeire támaszkodó, eredeti technikával és anyagokból készült Árpád-kori település rekonstrukció szervesen kapcsolódik a Városi Régészeti Kiállítás „**Élő Múzeum**” programjához. Egész évben kulturális, kézműves és hagyományörző rendezvényekkel, múzeumpedagógiai programokkal várjuk a Kedves Látogatókat.

A terület egy botanikus kertre hasonlít, szinte nincs két egyforma növény, gyönyörű nagy lombos fák, örökzöldek és cserjék teszik kellemessé a pihenést. Az élő természet folyamatainak, fejlődésének megismertetése, komplex ökológiai szemlélet kialakítása, és a természetvédelem fontosságának hangsúlyozása a célja az itt megvalósuló **erdei iskola programoknak**, amelyhez egy tankönyv is készült.

*Egész nyáron heti turnusokban váltva különböző **napközis és bennalvásos kalandtáborok**ban vehetnek részt a gyermekek: régésztábor, művészeti tábor, honfoglaló nomád tábor, és indiántábor, amelyek során személyesen is megtapasztalhatják a régmúlt korok életét. A jelmezes játékok és kézműves foglalkozások mellett sok-sok sportolásra, fürdésre is lehetőségük van a kalandvágó vakációzó gyermekeknek.*

A munkálatok Budaörs Város Önkormányzatának támogatásából és a Régiségbúvár Egyesület saját forrásaiból és társadalmi munkájával valósultak meg.

Látványosságok és infrastruktúra a régi területen:

Az Árpád-kori Csik falu egy részlete: veremház, kemencék, használati tárgyakkal berendezve, korabeli növényeket bemutató kertek (konyhakert, gyógynövénykert)

Jurta falu: 6 db jurta, szálláshelynek és oktatási célra berendezve (korabeli ruhákkal, fegyverekkel, használati tárgyakkal), körülötte kerítés és őrtornyok

Várszínház, erdei iskola tanterem, étkező, tálalókonyha, főépület (iroda, tanári szoba, konyha, mellékhelyiségek)

Sportpályák: füves focipálya, homokos strandröplabda pálya, játszótér

Halastó

2010-ben újabb 1 hektárral bővült az intézmény területe, amelynek a fejlesztését kizárólag saját forrásból valósította meg az Egyesület.

Látványosságok és infrastruktúra az új területen:

Indián falu: 5 db tipi, az újvilági növényeket bemutató kerttel és totemoszlopokkal

Sportpályák: íjászpálya, füves focipálya, homokos strandröplabda pálya, játszótér, fürdőmedence

Étkezőépület, tűzrakóhelyek

Európa-kert (Budaörsről és testvérvárosaiból származó 100 db szőlőtőke és gyümölcsfa)

2010. február a Csúcs-Ép Kft.-től átvett épület

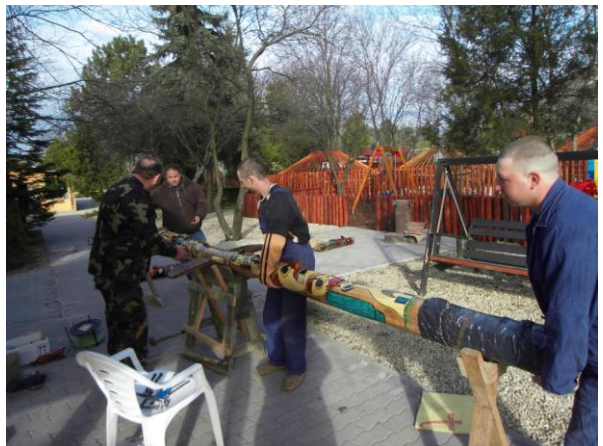
2010. március

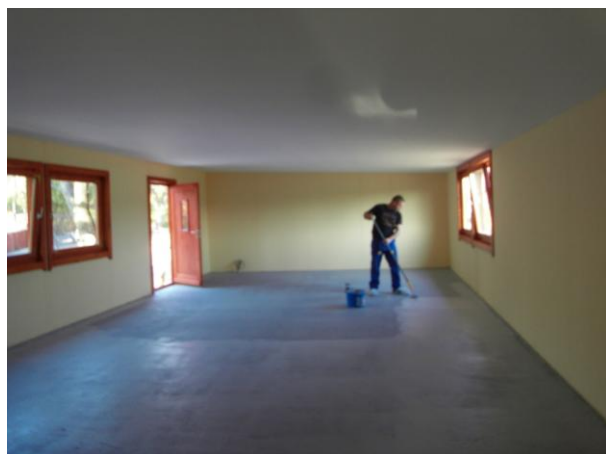
2010. március-április

2010. május

2010. jūnijs

3. ERDEI-ISKOLA programok:

Az erdei iskola programok a budaörsi óvodáknak és iskoláknak díjtanok!

Erdei-iskola programunk célja, hogy településünk és tágabb környezetünk gazdag természeti és kulturális értékeinek felkutatását és bemutatását segítsük. Szeretnénk felhívni a figyelmet a veszélyforrásokra és a védelmi lehetőségekre.

Fedezzük fel együtt a körülöttünk burjánzó növény és állatvilágot, őseink épített világának maradványait, amelyek sokszor észrevétlenül mindennapjaink részét képezik. A járda szélén menetelő hangyák, az eresz alatt fészkelő fecskék, vagy a környék hegyeinek összetett és változatos életközössége, régi romjai mind-mind megfigyelésre érdemesek.

Sajnos sokan nem a megfelelő odafigyeléssel és tisztelettel viselkednek természeti értékeinkkel, sokszor egyedülálló növény és állatritkaságok pusztulnak el az odafigyelés, vagy éppen az ismeretek hiánya miatt. Célunk tehát elsősorban a lakóhelyünk megismerése, a „zöld” értékek felkutatása és bemutatása, figyelmeztetés, talán már az utolsó pillanatban. Adjunk esélyt nekik is az életre, tartsuk be az együttélés szabályait, hiszen nélkülük a mi életünk sem lehet teljes.

A program részeként elkészült könyveinkkel és munkafüzeteinkkel „természetbúvár” barátainkat nem annyira, olvasásra, mint inkább feladatok elvégzésére és új felfedezések megtételére szeretnénk buzdítani. Reméljük az általunk ajánlott kirándulásaitok izgalmas, játékos, élvezetes kalandtúrák lesznek, és észre sem veszitek, hogy valójában egy, a megszokott iskolai kereteken kívüli tanórán vesztek részt. **A mi tantermünk „az égig ér”, hiszen az Árpád-kori régészeti park, az indián falu, a Törökugrató, a Csiki-hegyek - a kék ég alatt - a szabadban várnak Benneteket.** A feladatok elvégzésével, a túraútvonalak bejárásával, mással nem pótolható ész és lélegz gazdagító élményekben lehet részetek.

És a kirándulás legfontosabb részeiről se feledkeztünk meg: finom ételek, kényelmes szállás, esti mulatozás a tábortűz körül... Ezeket is megtalálhatjátok nálunk a jurta faluban!

ERDEI ISKOLA PROGRAMMODULOK

Tankönyv és munkafüzet is készült a foglalkozásokhoz!

I. Az általános iskolák 1-4. osztályosainak ajánlott modulok:

1. **„Csodaszarvas nyomában”** – őseink mondái és hétköznapi élete a honfoglalás korában
2. **„Legyél te is régész!”** – ásatási gyakorlat
3. **„Nyomkeresés az Apacsok földjén”** – tapasztald meg a természetközeli törzsi élet szépségeit
4. **„Nytított szemmel és füllel”** - életközösségek megfigyelése az erdőben és a réten
5. **„Előttem van észak...”** – tájékozódási ismeretek
6. **„Őseink konyhakertje”** – ismerd meg közről a zöldségeket, gyümölcsöket és gabonanövényeket
7. **„Fogj egy zöldítő varázspálcát!”** – környezetvédelmi nyomozás

II. Az általános iskolák 5-8. osztályosainak ajánlott modulok:

1. **„Sólyom szárnyán”** - interaktív történelemóra a honfoglalás- és Árpád-korról
2. **„Legyél te is régész!”** – ásatási és restaurálási gyakorlat
3. **„Kolumbusz és Winnetou nyomában”** – Mit köszönhetünk az Újvilág felfedezésének?
4. **„Karsztjelenségek és növénytársulások”** – természetbúvár barangolás, térképkészítés és ásványgyűjtés
5. **„Rétek, patakpartok élővilága”** – felfedezőúton a nagyító és mikroszkóp segítségével
6. **„Gyógyító természet”** – gyógy- és fűszernövények megismerése
7. **„Bolygónk jövője a kezében van!”** - környezetvédelmi gyakorlat

Az erdei-iskola modulok elméleti foglalkozásai 45 percesek, majd a szünet után mindegyikhez kapcsolódik még egy gyakorlati, vagy terepi foglalkozás, amelyek a témától függően kézműves, kertművelő, ásatási, drámajáték, műszerhasználati, vagy gyűjtőmunkát tartalmaznak. Az egy, vagy többnapos program során a szenzitív pedagógia módszereivel igyekszünk elősegíteni a diákok komplex kompetenciafejlesztését.

A foglalkozások közötti szünetekben a következő játék és sportolási lehetőségeket kínáljuk: foci, röplabda, íjászat, játékos sorversenyek, számháború, tájfutóverseny, éjszakai túra és bátorságpróba, fürdés, asztalitenisz, cso-csó, léghoki, társasjátékok és játszótér.

4. NYÁRI TÁBOROK

A régészeti park és erdei iskola 2 hektáros területe kiválóan alkalmas nyári táborok, csapatépítő foglalkozások, művészeti alkotónapok és családi rendezvények megrendezésére. A kényelmes szállásként szolgáló, a múltat idéző jurták és a modern infrastruktúra lehetővé teszi, hogy többnapos szállást és étkezést is kínáló programokat biztosítsunk a látogatók számára.

Sokféle témában igyekszünk a gyermekek érdeklődését játékos formában felkelteni kulturális és természeti örökségünk értékei iránt. A nyári táborokban kézműves foglalkozások, ügyességi, sport és szabadidős programok váltják egymást, a témához kötődő dramatikus jelmezes történelmi foglalkozásokkal, ásatási gyakorlatokkal, vagy természetismereti kutatómunkával, kirándulásokkal gazdagítva. Fontos számunkra, hogy a gyermekek saját maguk tapasztalják meg a régmúlt korok életét, szokásait, használati tárgyait és ízeit is, a kétékezi munka szépségeivel és fáradalmaival együtt. Minden táborban készítünk a kemencékben és bográcsokban ételeket is, amelyek alapanyagát és fűszereit egész évben a konyhakertünkben termeljük meg a gyerekekkel közösen.

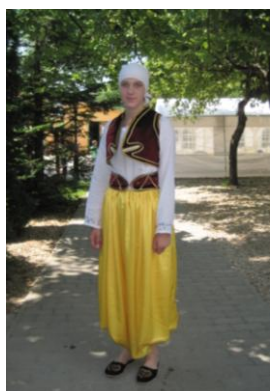
A táborokban minden évben fogadunk csoportokat testvérvárosainkból (Németország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország), valamint egyéb európai országok magyar szervezeteinek gyermekeit (Bosznia-Hercegovina, Románia, Ukrajna). Magyarországi humanitárius szervezetekkel, valamint a helyi Családsegítő Szolgálattal együttműködve hátrányos helyzetű gyerekek ellátásával is rendszeresen foglalkozunk (pl. nemzetiségi kisebbségek, látás és mozgássérültek, árvízkárosultak, stb.).

A testvérvárosi csoportokon kívül, saját és pályázati forrásainkból az előző évek hagyományainak megfelelően a következő csoportokat láttuk vendégül ezen a nyáron:

- Írásbeli és személyes kapcsolatfelvétel útján megkerestük Bretzföld, Kisújfalu, Magyarkanizsa és Pula önkormányzatait és civil szervezeteit, akik nagyon örültek a már hagyományos cseretáborozások gondolatának és több csoportot is küldtek: Kisújfaluból 17 fő, Magyarkanizsából 20 fő, Pulából 15 fő érkezett. A gyermekek személyautóval és vonattal érkeztek, Szerbiából pedig kerékpárral, ahogy az elmúlt években is. Összesen: 52 fő.
- A Magyar Köztársaság Szarajevói Nagykövetségének kérésére ismét fogadtunk háborús árvákat és támogatásra szoruló magyar származású családok gyerekeit, a Magyar Polgárok Egyesületének szervezésében. A magyar EUFOR katonák kisbuszával érkeztek, összesen 8 fő.
- A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és az Erdélyi Székely Ifjúsági és Kulturális Egyesület közös szervezésében Hargita megyei kis falvakból érkeztek hátrányos helyzetű gyerekek, akik még sosem jártak Magyarországon, összesen: 25 fő.
- A Rákóczi Szövetség kérésére fogadtunk árvízkárosult gyermekeket a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szikszóról, összesen: 30 főt.

Egész nyárra igyekeztünk a csoportokat úgy elosztani, hogy a budaörsi gyerekek is megismerkedhessenek a különböző testvérvárosaink kultúrájával, szokásaival, ízeivel, hiszen mindegyik csoport ezt is bemutatta számunkra. Sok-sok barátság szövődött a gyerekek között és a kísérő tanárok is gazdag tapasztalatokkal tértek haza. Az előző években Kisújfaluba és Szarajevóba mentek cserecsoportok Budaörsről, idén pedig Pulába és Magyarkanizsára azokhoz, akiket itt vendégül láttunk.

A csoportokat kisbusszal fogadtuk a vasútállomáson és szállítottuk a táborba, ill. városnézésre, Budaörsre, Budapestre, a Velencei tóhoz, a Vidámparkba, Cirkuszba és moziba. Mivel az utazásuknak és a városnéző programoknak is bele kellett férniük az itteni tábor programjába (ami hétfőtől-péntekig tartott volna csak) ezek a csoportok 3-4 nappal többet töltöttek Budaörsön.

Minden héten három korosztályban indulnak a táboraink

MESE-ERDŐ

Napközis tábor óvodásoknak
(4-6 éves korig)

KALAND-ERDŐ

Napközis tábor általános iskolásoknak
(7-14 éves korig)

TÚLÉLŐTÁBOR

Nomád bennalvós tábor általános- és
középiskolásoknak a jurta faluban (8-16 éves korig)

Június 14-18.	Hősies őseink nyomában
– <i>hagyományörző nomád íjásztábor</i>
Június 21-25.	Nyomkeresés a Vadnyugaton
– <i>indiántábor a Fehér Sas vadászmezején</i>
Június 28-július 2.	Mátyás király és Beatrix udvarában
– <i>kalandtábor a Hunyadiak korában</i>
Július 5-9.	Expedíció a Napisten birodalmában
– <i>ókori egyiptomi régésztábor</i>
Július 12-16.	Herkules és Apolló műzsái
– <i>görög művészeti és kalandtábor</i>
Július 19-23.	Zöld béka
– <i>természetismereti és környezetvédelmi tábor</i>

- Július 26-30. Ave Caesar!
– régésztábor a római kori Pannoniában
- Augusztus 2-6. Aladin és Jázmin kalandjai a mesés keleten
– zenés-táncos arab kalandtábor
- Augusztus 9-13. Arthur király és a Kerekasztal Lovagjai
– középkori lovagi kalandtábor
- Augusztus 16-20. Attila és a hunok öröksége
– hagyományörző nomád íásztábor
- Augusztus 23-27. Sárkányvadászat a titokzatos császári udvarban
– kínai kalandtábor

5. Jelentősebb országos, vagy városi rendezvények

A programokon való részvétel díjtalan!

- Ünnepeles szezonnyitó, Húsvéti Fesztivál – április 1-5.
- Föld Napja, természetbúvár tanítási nap iskolásoknak – április 22.
- Budaörsi Fesztivál, Honfoglalás-kori családi nap – május 9.
- Madarak és fák napja, természetbúvár tanítási nap iskolásoknak – május 10.
- Múzeumok Majálisa, Városi Íjászverseny – május 30.
- Környezetvédelmi világnap, természetbúvár tanítási nap iskolásoknak – június 5.
- Múzeumok Éjszakája, Szertűz a jurta faluban, sámántalálkozó – június 19.
- Szent István napi hagyományörző szakácsverseny, bográcsban és kemencében – augusztus 20.
- Kulturális Örökség Napjai – szeptember 18-19.
- Állatok Világnapja, természetbúvár tanítási nap iskolásoknak – október 4.
- Múzeumok Őszi Fesztiválja, szüreti mulatság – október 16.
- Szezonzáró Halloween mulatság, az indián falu sütőtökeinek szüretelése és elfogyasztása – október 31.
- Mikulás-futás, vidám családi akadályverseny – december 5.
- Állatok Karácsonya, természetbúvár családi nap, téli események és fészkelő helyek kihelyezése a kertben – december 18.

Föld Napja

Honfoglalás kori nap

Madarak és fák napja

Pulai Móricz Zsigmond Magyar Kulturális Egyesület kirándulása (március 18.)

**Budakörnyéki Látássérültek Egyesületének kirándulásai
(június 6. és szeptember 14.)**

Környezetvédelmi világnap

MEGNYITÓ június 23.

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NAPJAI BUDAÖRSÖN

2010. szeptember 18. (szombat) 10–16 óra
2010. szeptember 19. (vasárnap) 10–16 óra

Városi Régészeti Kiállítás
(Károly király u. 2.)

Csikó Pihenőkert
(Virág u. 6.)

RÓMAI KORI CSALÁDI NAPOK

Korabeli ruhák és fegyverek kipróbálása, kézműves foglalkozás, római kori ételek kóstolaja. Tapintható kiállítás. Múzeumpedagógiai foglalkozások. Ókori társasjátékok. Interaktív jelmezes idegenvezetés, játékos szellemi és ügyességi feladatokkal a múzeum épületében és kertjében.

Díjtanul megtekinthető kiállítások:

Antik gyökereink – Budaörs múltja a régészeti leletek fényében

„Colonia Iulia Pula (Pula, Horvátország) kulturális és természeti kincsei”

ÁRPÁD-KORI CSALÁDI NAPOK

Korabeli ruhák és fegyverek kipróbálása, íjászerzés, kézműves foglalkozás, honfoglalás kori ételek kóstolaja. Régészeti és restaurálási bemutató és gyakorlat, múzeumpedagógiai foglalkozások. Az dídját senki se felejtse otthon, mert kincset találhat! Interaktív jelmezes idegenvezetés, játékos szellemi és ügyességi feladatokkal a régészeti park területén.

Díjtanul megtekinthető kiállítások:

Jurta falu, veremház, korabeli kertek, kemencek

www.oroeksegnapok.hu
www.regeszeti-muzeum.hu
www.csikopihenokert.hu

Kulturális Örökség Napjai

www.oroksegnapok.hu

Szervezett séta indulási helye, időpontja, útvonala, időtartama,
az ingyenes nyitva tartás ideje:

2010. szeptember 18. szombaton: 10-től 16-ig

2010. szeptember 19. vasárnap: 10-től 16-ig

Rendezvény:

Árpád-kori családi nap, korabeli ruhák és fegyverek kipróbálása, íjászverseny, kézműves foglalkozás, lepénysütés és bográcsos honfoglalás-kori ételek készítése. Régészeti és restaurálási bemutató és gyakorlat, múzeumpedagógiai foglalkozások.

Interaktív jelmezes idegenvezetés, játékos szellemi és ügyességi feladatokkal a régészeti park területén. Az ásóját senki se felejtse otthon, mert kincseket találhat!

Állatok Világnapja

Szüreti mulatság

Csiki Pihenőkert

Árpád-kori régészeti park, erdei iskola és nyári tábor (Budaörs, Virág u. 6.)

2010. október 16. szombat 10–16 óráig

Az EURÓPA KERTBEN elültetett, Budaörsről és a testvérvárosainkból származó (Bretzfeld-Németország, Kisújfalu-Szlovákia, Magyarkanizsa-Szerbia, Pula-Horvátország) szőlőtőkék leszüretelése és „a közös antik gyökereinket és uniós jövőnket szimbolizáló bor” készítése.

Meghívottak: A testvérvárosok önkormányzatainak, civil szervezeteinek a küldöttei és a települések polgárai.

10.00–12.00 Szüretelés, szőlőtaposás és préselés, történelmi játszótér, kézműves foglalkozás.

12.00–13.00 Szüreti ételek készítése bográcsban és lepénysütés a kemencében. Német, szlovák, szerb és horvát finomságok kóstolója.

13.00–14.00 Testvérvárosaink bemutatkozása, filmvetítés, zenéhallgatás és borkóstolás.

14.00–16.00 Íjászbajnokság, kispályás foci és röplabda családi bajnokságok.

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK!
A belépés díjtalan!

Csiki Pihenőkert

Árpád-kori régészeti park, erdei iskola és nyári tábor

Múzeumok
Őszi Fesztiválja

A Csiki Pihenőkertben 2010 tavaszán került kialakításra az Európa-kert, amelybe a helyi hagyományos sváb szőlőfajták mellé a testvérvárosainkból származó szőlőtőkét ültettük el (100 db, Bretzfeld, Magyarkanizsa, Kisújfalú, Pula). A kert a közös antik gyökereinket (minden városban az ókorig nyúlnak vissza a szőlőtermelés gyökerei) és uniós jövőnket szimbolizálja, különös tekintettel a most csatlakozó államokra. Számos pályázaton indultunk közösen a testvérvárosaink civil szervezeteivel ebben a témában, ezért örültünk, amikor ilyen szép számban jelentek meg a szőlőskert első közös szüretelésén.

A rendezvényre 200 db meghívót küldtünk ki, az összes testvérvárosi Önkormányzatnak, a testvérvárosainkban működő civil szervezeteknek, a helyi oktatási és kulturális intézményeknek, civil szervezeteknek, kisebbségi önkormányzatoknak, képviselőknek és a Nagykövetségeknek, valamint a határon túli magyarok érdekeit képviselő szervezeteknek. A meghívottak jelentős része eljött és a vendégkönyv tanúsága szerint jól is érezte magát.

A program a következő volt:

10.00-12.00 Szüretelés, szőlőtaposás és préselés, történelmi játszóház, kézműves foglalkozás.

12.00-13.00 Szüreti ételek készítése bográcsban és lepénysütés a kemencében. Német-szlovák- szerb és horvát finomságok kóstolója.

13.00-14.00 Testvérvárosaink bemutatkozása, filmvetítés, zenehallgatás és borkóstolás.

14.00-16.00 Íjászbajnokság, kispályás foci és röplabda családi bajnokságok.

400 adag étel fogyott el, és egész nap 815 látogatót számoltunk össze. A 100 kg szőlőből préselt must mind elfogyott, néhány üveggel tudtunk csak palackozni a testvérvárosi vendégeknek. A külföldiek (9 pulai, 8 magyarkanizsai, 4 kisújfalusi) egy része itt is aludt, ill. mindegyikőjüket meghívtuk egy éttermi vacsorára a szüret utáni estén. Kis Róbert kisújfalusi polgármester még barackfákat is hozott az Európa-kertbe, amit a pulaiakkal közösen saját kezűleg ültetett el.

6. Tudományos tevékenységünk:

- Az **ELTE múzeumpedagógia** szakos hallgatóinak gyakorlati képzésében való részvétel.
- „**Öko-suli a Csikiben**” címmel erdei iskola munkafüzet összeállítása és kiadása a látogató gyerekek számára.

Látogatók száma:

Egyéni és családos látogatók a régészeti parkban és a játszótéren, sportpályákon: hetente átlagosan 50-60 fő, 35 hét: 2100 fő

Erdei iskola és múzeumpedagógiai foglalkozások: heti 4-5 csoport (átlag 25-30 fő), összesen 35 hét: 5250 fő

Családi-, baráti rendezvények: heti 1-2 csoport (átlag 25-30 fő), összesen 35 hét: 2100 fő

Bleyer J. Ált. Iskola tavaszi és őszi akadályverseny: 600 fő

Budakörnyéki Látássérültek Egyesületének 2 db kirándulás: 100 fő

Pulai Móricz Zs. Magyar Kulturális Egyesület: 50 fő

Megnyitó ünnepség: 180 fő

Nyári táborok: 450 fő

Határon túli és hátrányos helyzetű táborozók: 115 fő

Örökség Napok: 165 fő

Szüreti Mulatság: 815 fő

Mindösszesen: 11.925 fő

Budaörs, 2011. január 27.

dr. Mester Edit

Régiségbúvár Egyesület

